

## שיח ושיג בפרשה

**"ולא רדפו אחרי בני יעקב" (לה, ה')**  
**עד היום לא ידוע מי נתן את הפקודה**

אחד מבכירי הרופאים סיפר להגר"י זילברשטיין, מעשה מופלא ממלחמת יום הכיפורים. קבוצת הטנקים שבה שהה הרופא היתה מכותרת על ידי גדודים מצריים שחצו את תעלת סואץ ולא איפשרו לרכבים היהודיים כל תזוזה. לפי כלל המלחמה המקובלים בצבאות העולם מוגדר מצב זה כמצב ביש, חסר כל סיכוי הצלחה. השמש שקעה והלילה שירד על מדבר סיני שלח קרניים מאיימות עוד יותר על מפקדי הטנקים שהיו אובדי עצות ושיוועו לעזרה. כשהשיכה היתה כבר מוחלטת נשמעה לפתע פקודה במכשיר הקשר: "להדליק את האורות ולפתוח בנסיגה". מפקדי הטנקים הביטו זה על זה כאינם מאמינים למשמע אוזנם, כיצד יתכן שיצוו עלינו להדליק את האורות? הלה כל חייל זוטא יודע כשאתה מדליק את האור בחשיכה, אין לך חשיפה גדולה מזו לעיני האוייב ולא תידרשנה יותר מדקה או שתיים כדי לחסל את כל הגדוד? זמן מיותר למחשבות לא היה. לאחר שהפקודה הושמעה בפעם השנייה, נכנסו הצוותות לטנקים, הדליקו את האורות ופתחו בנסיגה. למרבה התמהון עברה הנסיגה בשלום, כאשר הכל מתפלאים כיצד יתכן שהמצרים שהיו מסביב וכיתרו את הטנקים לא ירו עליהם ולו פגז אחד... **ויהי לפלא פלאים** אחד הרופאים המשתתפים בשיעוריו של הרב מרא דאתרא, שהיה נוכח באותו אירוע מדהים, סיפר שהפלא הגדול ביותר היה שעד היום לא נודע מי נתן את הפקודה הכל כך מוזרה "להדליק את האורות ולנסוע" בעיצומו של הלילה, כאשר כל הכללים ההגיוניים אמורים לפעול ההיפך?? ? כנראה שהתופעה של "ולא רדפו אחרי בני יעקב" חוזרת ונישנית גם בדורנו. (טובך יביעו)

## ישראל לסגולתו

**סגולה להפוך מאויב לאוהב**

יתן בלבבו כי לב מלכים ושרים ביד ה' ולכל אשר יחפץ ויטנו, ויחזק אמונה וכשייתחזק באמונה בלבבו וכמו שמצינו בתורה שהפך ה' את לב מצרים לשנא את ישראל, וכנאמר (תהלים קה, כה) הפך לבם לשנא עמו, ושנאו לעם ישראל מאד, ועוד קבלו מכות בגללנו, שנקם ה' נקמתנו בהם שהוא סבה להוסיף שנאה על שנאתם אותנו, ועם כל זה פשרצה הקב"ה לגאלנו ולהוציאנו ברכוש גדול הפך לבם לאהב אותנו, וכנאמר (שמות יב, לו): "וה' נתן את חן העם בעיני מצרים וישאלום וינצלו את מצרים". ואמרו חז"ל שהיה הישראל מבקש להשאיל מהמצרי כלי אחד, והיה המצרי נותן לו ב' כלים...

וכן יחזק האמונה שביד ה' להפך משונא לאוהב וכדמצינו גבי עשו שהיה שונא ליעקב מאד וכנאמר (בראשית כז, מא): "וישטם עשו את יעקב", ששטם השנאה בלבבו למען תעמד ימים רבים וברגע שפגשהו נפל על צוארו וישקהו וכמבאר בפסוקים שניצטט לקמן.

ואמר רשב"י, הלכה עשו שונא ליעקב אלא שבאותה שעה נכמרו רחמיו עליו. ויקרא פסוקים דלהלן בכונה ובהתלהבות:

**ונתתי את חן העם הזה בעיני מצרים והיה כי תלכו לא תלכו ריקם. ושאלה אשה משכנתה ומגרת ביתה פלי-כסף וכלי זהב ושמלת ושמלתם על-בניכם ועל-בנותיכם ונצלתם את-מצרים (שמות ג, כא-כב) ויתן ה' את-חן העם בעיני מצרים... (שם יא, ג) ובני-ישראל עשו כדבר משה וישאלו ממצרים פלי-כסף וכלי זהב ושמלת. וה' נתן את-חן העם בעיני מצרים וינצלו את-מצרים (שם יב, לה-לו).**

ועוד יקרא פסוקים אלו בהתלהבות ובאמונה שביד הקב"ה להפך משונא לאוהב (בראשית לב, ח-יב): "ויירא יעקב מאד ויצר לו... ויאמר יעקב אלקי אבי אברהם ואלקי אבי יצחק... הצילני נא מיד אחי מיד עשו פי-ירא אנכי אתו פן-יבוא והפני אם על-בנים". ולבסוף מה נאמר (שם לג, ד): וירץ עשו לקראתו ויחבקהו ויפל על-צוארו וישקהו ויבכו.

אמת

ח. מרוח פיו של השקרן נעשה היצר הרע, וכשיבוא משיח אז לא יהיה שקר, ובשביל זה לא יהיה יצר הרע בעולם  
ספר המידות

# נקודה למחשבה

## סופו של הנמנע מלבקר חולים

הנה לפנינו מעשה שהיה בימינו, שימחיש לנו עד כמה אדם צריך לבקר חולים ולהשתתף בצערם ולדאוג להם עד כמה שיש באפשרותו, ומי שנמנע מכך, אזי הגלגל יכול להסתובב גם אליו חס ושלום.

בספר "אנשים מספרים על עצמם", מסופר על שתי חברות בנות (15) [מיכל ומירב], שהיו חברות בלב ובנפש, וכל אחת הרגישה בת בית אצל חברתה. והנה אחת החברות בשם מיכל, קיבלה את המחלה הנורא בראות, ועכב כך היתה מדוכאת מאוד. אמא של מירב, אסרה עליה ללכת לבקר את מיכל, מפני שהיא מאוד מפחדת מהמחלה בגלל שאבא שלה נפטר ממנה, ולכן היא רוצה להרחיק אותה מכל דבר שקשור למחלה ההיא. וככל שניסתה הבת לשכנע את אמא שמיכל צריכה עידוד בשעות קשות אלו, והיא חייבת להיות לצידה, האמא לא רצתה לשמוע על כך.

באחד הימים התקשרה אמא של מיכל לאמא של מירב, והתעניינה קצת בכעס, מדוע בתה לא באה לבקר את מיכל ברגעים קשים אלו. אמא של מירב ניסתה להתחמק בכל מיני תירוצים, אבל בסוף הודתה שאינה רוצה שבנה תדבק מהמחלה. אמא של מיכל נפגעה מכך, וטרקה את הטלפון. אך אמא של מירב אמרה: "בשביל הבת שלי, אני מוכנה שכל העולם יכעס עליי".

יום אחד הרגישה מירב סחרחורת בראש. ולאחר בדיקות מקיפות, התברר שיש לה גידול ממאיר בראש. ומיד אשפזו מירב באותו מקום שמאושפזות חברתה מיכל. וכעת אמא של מיכל ואמא מירב נפגשות שם יום יום...

מי יודע אם אמא של מירב היתה נותנת לביתה ללכת לעודד את חברתה החולה ולהשתתף בצערה, האם המחלה לא היתה פוקדת גם אותם! הנסתרות לה' אלהינו!

## משהו לנשמה

### ומכריעו לכף זכות...

כתב הרב "עלינו לשבח", כדאי ורצוי מאוד לחנך ילדים מקטנותם שיתרגלו ללמד זכות. אני מכיר אמהות היושבות מידי לילה ליד מיטת ילדיהן, לפני לכתם לישון, ומבקשות מהם להיזכר במעשה טוב שעשה אי מי מחבריהם במשך היום. הן מזכירות לילדים לשים לב במשך היום למעשיהם הטובים של החברים, ואולי אפילו שירשמו אותם, כדי שבלילה יוכלו לספר להן.

דבר זה יכוון את עיניהם של הילדים לראות רק את המעשים הטובים והישרים. וכדי להמחיש לילדים את החובה הגדולה ללמד זכות, הנה לפנינו סיפור מדהים ששמענו מאחד המפורסמים שבין רבני העיר שליט"א. הסיפור שהתרחש בקהילתו החשובה, בה מתפללים מאות אברכים בני תורה, יאלפנו מוסר ודעת עד כמה יש ללמד זכות על כל יהודי, במיוחד אם הוא בן תורה.

מעשה שהיה באותה קהילה בתלמיד חכם שהשיא את בתו בשעה טובה ומוצלחת, וכיוון שקהילה זו היא מאוחדת ומגובשת, התארגנו כמה מטובי הקהילה לעריכת מגבית שתסייע בידיו לעבור את החתונה בשלום.

קהילה זו נחשבת לאחת המאורגנות והמסודרות בבני ברק, וסכום הכסף שנאסף היה בהתאם... העסקנים מסרו לידי של האברך צ'ק מכובד, והוא מצידו התרגש מאוד והודה להם מקרב לב על מה שעשו למענו.

והנה, לאחר המאמצים המרובים שהושקעו במגבית זו, נדהמו המתפללים לשמוע שהחתונה תיערך באחד האולמות היוקרתיים בעיר. הם לא יכלו להסביר לעצמם בשום אופן כיצד יתכן שאברך זה, שזה עתה אספו לו כסף, מעז לערוך את השמחה באולם יוקרתי, בו בזמן שאם היה עושה זאת באולם אחר, זול יותר, היו ההוצאות מסתכמות באלפי שקלים פחות...

אלא שהאברך עצמו, תלמיד חכם מופלג, הבחין בליחשושים של הציבור, וניגש אל ראש הקהל, והסביר לו דבר דבור על אופנו. איש לא יחשוד בי, כך אמר, שעריכת החתונה באולם ההוא, היוקרתי, נעשתה ביוזמתי. אדרבה, אנחנו מצידנו התקשרנו לאחד האולמות הזולים ביותר וקבענו פגישה, אלא שבין לבין התרחש דבר מדהים. כמה שעות לפני שהלכנו "לסגור" עם בעליו של האולם הזול, מתקשר לביתנו בעליו של האולם היוקרתי ומודיע שהוא מעוניין לבוא אלינו לכמה דקות. "יש לי דבר חשוב מאוד למסור לכם", אמר בריגשה.

הדבר הראשון ששאל כשנכנס לביתנו, היה, האם אני הוא בנו של... השבתי בחיוב, והאורח פרץ בבכי. רק לאחר כמה דקות, משנרגע קצת, סיפר לנו גופם של דברים. "אני בנו של... שישד את האולם, וניהל אותו עד לפני שנה-שנתיים. כאשר הגיעה שעתו האחרונה, בשבוע שעבר, קרא לי אל מיטתו וסיפר בהתרגשות רבה על יהודי אחד שהציל אותו בשואה ממוות בטוח, ואף הכניס את עצמו לסכנה גדולה כדי להציל את חייו.

אבא סיפר לי שמעולם לא ידע את שם המשפחה של מצילו. הפרטים שהיו ידועים לו הם רק שמו הפרטי, ושם הכפר הקטן שבו נולד, סמוך לפרברי וורשה. במשך השנים ניסה אבא לאתר את האיש, כדי לגמול לו על מעשה החסד הגדול שעשה עימו באותה תקופה חשובה, אולם החיפושים לא העלו דבר. ממש לפני פטירתו, ציווה עליי אבא שאמשיך לחפש את המציל האלמוני. "אל תתן מנוחה לנפשך עד שתאתרנו, אותו או את אחד מצאצאיו, ותשלם לו כהנה וכהנה על מה שעשה עבורי", אמר, ועבר לעולם שכולו טוב.

והנה, בשבתנו "שבעה" על אבינו, הזכיר בדרך אגב אחד המנחמים את אחד משכניו שנפטר גם הוא מזה זמן לבית עולמו, ובתוך הדברים הבליע את העובדה שהשכן נולד בכפר הקטן ההוא. חושיי נידלקו, וניסיתי לדלות פרטים נוספים על אותו שכן, עד שבסופו של דבר ניטוו כל החוטים והובילו אליך.

אתמול קמנו מה"שבעה", וידעתי שהדבר הראשון שאני צריך לעשות הוא לברר אם אתה אכן בנו של מי שהציל את אבי בשואה, ומשמעתי את תשובתך החיובית, אני רוצה לקיים את הצוואה, ולשלם לך על מה שעשה אביך לראש המשפחה שלנו. במשך שעה ארוכה התמוגגו שני האישים, בנו של הניצול ובנו של המציל, בזכרונות מחיי ההורים והעלו את גבורתם בשואה, וכששמע בעליו של האולם, כך סיפר האברך לראש הקהל בקהילתו, שאני עומד להשיא את בתי, קיבל על עצמו לערוך את השמחה באולם שלו, חיים אין כסף...

למרות שגם אני חשתי מ"מה יאמרו", הייתי נאלץ להסכים להצעה הנדיבה, כדי לא לבזבז כספי צדקה שנאספו עבורי. כאשר הגיעה הסיפור לידיעתם של אנשי הקהילה, בושו בעצמם על שחשדו באיש תם וישר. אף אחד לא העלה בדעתו השתלשלות שכזו, אבל זה בדיוק קרוי "לימוד זכות", לחטט ולחפש בשבע חקירות ובדיקות, אולי אולי בכל זאת חף האיש מכל פשע ואשם.

נהג כך גם אנו וכן נחנך גם את ילדינו שיעשו כך.